

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•พฤหัสบดี•ที่ 26 •เมษายน• 2012 เวลา 16:35 น.• - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•ศุกร์•ที่ 11 •พฤษภาคม• 2012 เวลา 20:45 น.•

“กาวิละ” ผู้ซึ่งเป็นต้นตระกูล ณ เชียงใหม่ผู้มืบทบาทมากที่สุดในการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อพ้นจากการปกครองของพม่า วีรกรรมของ “พญากาวิละ” ที่ได้กอบกู้อิสรภาพของล้านนาไทยไว้ได้ กระทั่งได้มาร่วมกับไทยกลางจนทุกวันนี้ นับตั้งแต่พระยาสุลละวะนาไชยสงคราม (ทิพช้าง) ได้ทำการขับไล่ข้าศึกคือท้าวมหายศแตกกระเจิงไปแล้ว ก็ได้ครองเมืองลำปางแทนพ่อเมืองคนเก่า พระยาสุลละวะ ฯ มีบุธิดารวมหกคนกับเจ้าแม่พิมมะลาผู้ภริยา บุตรชายคนหนึ่งชื่อ “ชายแก้ว” หรือ “ฟ้าชายแก้ว” เจ้าชายแก้วผู้นี้คือบิดาของเจ้ากาวิละ

พ่อเจ้าพระยาสุลละวะ ฯ ถึงแก่พิราลัย ท้าวลี้ก่านบุตรพ่อเมืองคนเก่าซึ่งไปช่องสุ่มผู้คนที่ประศุมา ประศุมาที่เวลานี้อยู่ที่เส้นทางระหว่างลำปาง – เชียงราย เตี้ยวนี้มีศาลเจ้าพ่อประศุมาที่วัดศักดิ์สิทธิ์ ณ ปัจจุบัน ท้าวลี้ก่านเข้ามาตีเอาเมืองคืน เจ้าชายแก้วกับเจ้าน้องชายผู้ไม่ไหวก็แตกหนี อพยพครอบครัวมาอยู่เมืองแพร่ ช่องสุ่มผู้คนได้แล้วก็ยกไปตีเมืองลำปางคืน แต่สู้ท้าวลี้ก่านไม่ได้ มีหน้าซ้ายยังเสียน้องชายไปในที่รบอีก เจ้าชายแก้วแตกหนีไปหาพม่าชื่อ ไปอภัยคามินี ซึ่งครองเมืองเชียงใหม่อยู่ในขณะนั้นตอนหลังเจ้าเมืองลำพูนคิดแข็งข้อต่อพม่า คุมพลขับไล่ไปอภัยคามินีแตกหนีไปยังเมืองอังวะ เลยพาเอาเจ้าชายแก้วไปด้วยต่อมา เจ้าอังวะยกพลมาตีเมืองเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง โดยให้เจ้าชายแก้วคุมพลมาด้วย กองทัพพม่าตีเมืองเหล่านี้แตกเลยให้เจ้าชายแก้วครองเมืองลำปาง และเจ้ากาวิละบุตรชายกับเจ้าดวงทิพย์คุมพลเมืองลำปางสมทบกับกองทัพพม่ายกไปตีเมืองเวียงจันทน์ได้ราชาธิดาเจ้าเวียงจันทน์ส่งไปถวายเจ้าเมืองอังวะ ที่นี้ก็มิเจ้าเมืองลำพูนชื่อพระยาเมืองไชย คิดแข็งเมืองกับพม่าอีก ไปอภัยคามินีผู้ไม่ไหวทิ้งเมืองเชียงใหม่ เอาตัวเจ้าชายแก้วไปด้วยอีก หนีออกทางประตูข้างเผือกไปยังกรุงอังวะ พระเจ้ากรุงอังวะก็ให้หื้อแะแหงนก็แม่ทัพพระราชาวพม่ายกทัพใหญ่ เพื่อมากวาดล้างกำลังของเจ้าแวนแคว้นล้านนาไทยให้ราบเป็นหน้ากลองเมื่อตีเมืองได้แล้ว ก็ตั้งขุนนางพม่าขึ้นครองเมืองเพื่อป้องกันมิให้ชาวเมืองรวมกำลังกันได้ ล้านนาไทยตกอยู่ใต้อาณาจักรนั้นเนิ่นนานมาก เป็นโอกาสให้พม่านำเอาวัฒนธรรมมาเผยแพร่หลายอย่าง และมีการบังคับให้รับเอาอย่าง เช่นให้พวกผู้ชายสักขาตา แล้วให้ผู้หญิงเจาะหูเป็นรูกว้างเอาทองมาทำเป็นแผ่นบาง ๆ ม้วนเหมือนรามันกระดาศใหญ่กว่ามวนบุหรี่สอดเข้าไปในรูที่เจาะไว้ ตอนหลังเลยกลายเป็นแฟชั่น วัฒนาอารามก็มีมากที่เป็นแบบพม่า อาหารการกินก็พลอยมีรสแบบพม่าเข้ามาปะปน เพราะพวกเขาอยู่นาน ระหว่างนั้นมีการปะทะกันเรื่อย โดยพวกที่รักชาติเมื่อได้รับการกดขี่เพิ่มขึ้นก็ลุกฮือกันขึ้นต่อสู้ ต่อก็ถูกปราบปรามเรื่อยเพราะกำลังน้อย ที่นี้ พวกพม่าก็แต่งทัพยกไปตีกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. ๒๓๑๐

ลปี ๒๓๑๔ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีก็ทำการสู้รบพม่าที่รักษากรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จ พระองค์ได้กรีธาทัพหลวงขึ้นมาตีเมืองเชียงใหม่ แต่พวกพม่าได้ต่อสู้ป้องกันเมืองเป็นสามารถกองทัพไทยตั้งล้อมอยู่ ๙วันก็ถอยกลับ ในพงศาวดารกล่าวไว้ว่า สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีมีพระราชดำรัสว่า “อันเมืองเชียงใหม่นี้ ต้องคำทำนายอยู่ กษัตริย์องค์โดยกไปตีครั้งเดียวแล้วมิได้ ต่อยกไปเป็นครั้งที่สองแล้วจึงตีได้” ที่นี้ฝ่ายพม่าเห็นกองทัพอยุธยาถอยกลับก็แต่งทัพตีทัพหลัง แต่ถูกกองคุ้มกันตีแตกกลับเข้าเมือง พอกองทัพอยุธยาถอยไปแล้ว ไปมะยง่วนเจ้าเมืองเชียงใหม่ก็ให้คนไปเรียกไปสุพลาซึ่งไปครองเมืองล้านช้างกลับมาช่วยป้องกันเมืองเชียงใหม่ ทำให้พญาจำบ้านซึ่งหลบหนีไปเมื่อครั้งทะเลาะกับไปมะยง่วนถึงกับสู้รบกันกลางเมืองต้องติดตามไปกับสุพลาด้วย ไปสุพลามีความโกรธที่ทราบว่ายุทธยาทัพพม่ารุกฐาน จึงคิดจะยกทัพไปตีเมืองพิชัย แขวงเมืองอุตรดิตถ์เตี้ยวนี้ พญาจำบ้านเห็นช่องทางที่จะปลีกตัวออกจากพม่าได้ ก็ลอบให้คนสนิทไปติดต่อเจ้ากาวิละซึ่งครองเมืองลำปาง เจ้ากาวิละมีศักดิ์เป็นหลานพญาจำบ้าน เจ้ากาวิละก็ปรึกษาหารือกับน้องทั้งหมด ทุกคนเห็นด้วยแล้วก็ตอบพญาจำบ้านมาว่ายินดีร่วมมือ ขอให้พญาจำบ้านผู้เป็นน้าชาย ไปชักชวนกองทัพไทยขึ้นมา หากกองทัพไทยยกมาวันใดกองทัพลำปางก็จะยกเข้าโจมตีพม่านั้น เมื่อนัดหมายกันเป็นที่ตกลงแล้ว ก็ทำกลอุบายลวงไปสุพลาว่า หนทางที่จะยกกองทัพเรือไปตีไทยนั้นเป็นแก่งหินผา มีสวะและไม่ซุงกีดขวางไม่สะดวกแก่การเดินทาง ขออาสาไปแผ้วถางทางให้เป็นทีเรียบร้อยเสียก่อนไปสุพลา ก็เชื่อ มอบพลพม่าและเงี้ยวให้เจ็ดสิบคนไปช่วย พญาจำบ้านก็พาพวกนี้ไปถึงเมืองฮอด พักนอนแรมคืนในป่า ครั้นใกล้สว่าง พญาจำบ้านกับไพร่พลชาวเชียงใหม่ ๕๐ คน ก็มาพบพม่าและไทยใหญ่ด้วยสิ้นทั้ง ๗๐ คน แล้วรีบเดินทางไปหาพระยาจักรี (สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก) ซึ่งตั้งทัพอยู่เมืองกำแพงเพชร เจ้าพระยาจักรีจึงนำเข้ากราบทูลพระเจ้ากรุงธนบุรีให้ทรงทราบ พระเจ้ากรุงธนบุรีจึงโปรดให้พญาจำบ้านนำกองทัพขึ้นไปตีเมืองเชียงใหม่

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•พฤหัสดี•ที่ 26 •เมษายน• 2012 เวลา 16:35 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•ศุกร์•ที่ 11 •พฤษภาคม• 2012 เวลา 20:45 น. •

ฝ่ายเมืองเชียงใหม่ทราบวาพญาจาบ้านทักหลังก็ให้โปมะยง่วนยกกองทัพไปคอยตั้งรับที่พไทยที่ตำบลทาวังตาลใต้เมืองเชียงใหม่ เมื่อกองทัพไทยยกไปถึงที่นั้นยังไม่พร้อมเพียงกันดี จึงถูกกองทัพโปมะยง่วนตีแตกพ่ายไป ฝ่ายพระเจ้ากาวิละกับเจ้าน้องทั้งหมด ทราบว่ากองทัพไทยยกมาแล้วก็แต่งอุบายลวงพม่าโดยให้เจ้าคำโสมคุมพลพม่ากับไทยใหญ่ไปตั้งรับไทยนอกเมือง

ส่วนภายในเมืองคงเหลือกองทหารพม่าได้บังคับบัญชาของจังกายศิริจอสู่แต่เพียงเล็กน้อยกับกองทหารของเจ้ากาวิละครั้นพอดตกค้ำลงเจ้ากาวิละก็แกล้งเสพสุราทำเป็นมึนเมา แล้วคุมทหารร่วมใจเข้าฆ่าฟันทหารพม่าและไทยใหญ่และเจ้าจังกายศิริจอสู่จนถึงแก่ความตาย พวกที่รอดตายก็หนีไปหาเจ้าคำโสม เจ้าคำโสมก็พูดแกไขว้เจ้ากาวิละเคยเป็นบ้ำเสียดศึกผู้คุมร้าย ที่ฆ่าฟันพวกพม่าก็คงเป็นเพราะเหตุนี้มิได้คิดขบถต่อพม่าหรอก แล้วถึงหากจะคิดเช่นนั้น เจ้าคำโสมกับพี่น้องคงไม่เข้าร่วมด้วยเด็ดขาด เพราะเจ้าฟ้าชายแก้วผู้บิดาถูกโปมะยง่วนคุมตัวไว้เป็นประกันอยู่ที่เชียงใหม่แล้ว แต่พม่าที่เหลือตายมิได้เชื่อถือคำแกตัวนั้น พอดตกกลางคืนก็พากันหลบหนีจากเมืองลำปาง นำความไปแจ้งไปสุพลาและโปมะยง่วนทราบ โปมะยง่วนจึงให้เอาตัวเจ้าฟ้าชายแก้วไปพันนาการจำคุกไว้

